

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

ESIALGNE
2005/0232(CNS)

10.3.2006

*

RAPORTI PROJEKT

Ettepanek võtta vastu nõukogu otsus, mis käsitleb liikmesriikide sisejulgeoleku eest vastutavate ametiasutuste ja Europoli juurdepääsu viisainfosüsteemile (VIS) terroriaktide ja teiste raskete kuritegude vältimise, avastamise ja uurimise eesmärkidel
(KOM(2005)0600 – C6-0053/2006 – 2005/0232(CNS))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Sarah Ludford

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
antud häälte enamus
- **I koostöömenetlus (esimene lugemine)
antud häälte enamus
- **II koostöömenetlus (teine lugemine)
antud häälte enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks
- *** nõusolekumenetlus
parlamendi liikmete häälteenamus, v.a EÜ asutamislepingu artiklites 105, 107, 161 ja 300 ning ELi lepingu artiklis 7 toodud juhtudel
- ***I kaasotsustamismenetlus (esimene lugemine)
antud häälte enamus
- ***II kaasotsustamismenetlus (teine lugemine)
antud häälte enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks
- ***III kaasotsustamismenetlus (kolmas lugemine)
antud häälte enamus ühise teksti heakskiitmiseks

(Antud menetlus põhineb komisjoni esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusloomega seotud tekstide kohta esitatud muudatusettepanekud

Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes tõstetakse muudetud tekst esile ***paksus kaldkirjas***. Tavalises kaldkirjas märgistus on mõeldud asjaomastele osakondadele abiks lõpliku teksti ettevalmistamisel ja tähistab neid õigusakti osi, mille kohta on tehtud parandusettepanek lõpliku teksti vormistamiseks (nt ilmselged vead või puudused antud tõlkeversioonis). Selliste parandusettepanekute puhul tuleb saada vastavate osakondade nõusolek.

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOME GA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT..5	
SELETUSKIRI	17

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus, mis käsitleb liikmesriikide sisejulgeoleku eest vastutavate ametiasutuste ja Europoli juurdepääsu viisainfosüsteemile (VIS) terroriaktide ja teiste raskete kuritegude vältimise, avastamise ja uurimise eesmärkidel (KOM(2005)0600 – C6-0053/2006 – 2005/0232(CNS))

(Nõuandemenetlus)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut (KOM(2005)0600)¹;
 - võttes arvesse ELi lepingu artikli 30 lõike 1 punkti b ning artikli 34 lõike 2 punkti c;
 - võttes arvesse ELi lepingu artikli 39 lõiget 1, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C6-0053/2006);
 - võttes arvesse Schengeni acquis' Euroopa Liitu integreerimise protokoll, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga;
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 93 ja 51;
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A6-0000/2006);
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub komisjonil oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides EÜ asutamislepingu artikli 250 lõiget 2;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;
 4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
 5. teeb presidendile ülesandeks edastada parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Komisjoni ettepanek

Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Muudatusettepanek 1 Põhjendus 1

1) Nõukogu 8. juuni 2004. aasta otsusega

1) Nõukogu 8. juuni 2004. aasta otsusega

¹ ELTs seni avaldamata.
PR\604717ET.doc
Freelance-tõlge

2004/512/EÜ viisainfosüsteemi (VIS) kehtestamise kohta on loodud viisainfosüsteem, mis on liikmesriikide viisateabe vahetamise süsteem. Viisainfosüsteemi loomine on Euroopa Liidu üheks olulisemaks algatuseks õigusel, vabadusel ja turvalisusel rajaneva alaga seonduvas poliitikas. **Üks viisainfosüsteemi eesmärke on aidata tõhustada** ühise viisapoliitika haldamist ning sisejulgeoleku suurendamist, samuti terrorismivastast võitlust.

2004/512/EÜ viisainfosüsteemi (VIS) kehtestamise kohta on loodud viisainfosüsteem, mis on liikmesriikide viisateabe vahetamise süsteem. Viisainfosüsteemi loomine on Euroopa Liidu üheks olulisemaks algatuseks õigusel, vabadusel ja turvalisusel rajaneva alaga seonduvas poliitikas. **Viisainfosüsteemi eesmärgiks peaks olema** tõhustada ühise viisapoliitika haldamist, **ning samuti aidata kaasa sisejulgeoleku suurendamisele ja terrorismivastasele võitlusele.**

Selgitus

Tuleb selgitada, et viisainfosüsteemi peamine eesmärk on ühise viisapoliitika tõhustamine. Sisejulgeoleku eest vastutavate asutuste ja Europoli juurdepääs peab olema erand.

Muudatusettepanek 2 Artikli 3 lõige 2

2. Lisa muudetakse artiklis 11 nimetatud korras.

Komisjon avaldab muudatused Euroopa Liidu Teatajas.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile mis tahes muudatustest lisa viivitamatult.

Komisjon avaldab muudatused Euroopa Liidu Teatajas **ning peab säilitama pidevalt ajakohastatava nimekirja elektroonilise versiooni oma veebilehel.**

Iga kahe aasta tagant avaldab komisjon ajakohastatud koondnimekirja Euroopa Liidu Teatajas.

Selgitus

Lisa muudatusi ei tohiks otsustada komiteemenetluse raames, vaid liikmesriigid peavad nendest teatama komisjonile sarnaselt viisainfosüsteemi määrusele. Veelgi enam, komiteemenetluse seaduslikkus kolmanda samba meetmena on küsitav; vt artikli 11 muudatusettepanekute selgitust.

Muudatuste avaldamine ei vasta täielikult selguse ja läbipaistvuse nõuetele ning konsolideeritud ajakohastatud versiooni regulaarne avaldamine on tähtis järelevalve ja kontrolli vahend.

Muudatusettepanek 3 Artikli 4 lõige 2

2. Lisa **muudetakse artiklis 11 nimetatud korras.**

Komisjon avaldab need muudatused Euroopa Liidu Teatajas.

2. **Liikmesriigid teatavad komisjonile mis tahes muudatustest lisas viivitamatult.**

Komisjon avaldab need muudatused Euroopa Liidu Teatajas **ning peab säilitama pidevalt ajakohastatava nimekirja elektroonilise versiooni oma veebilehel.**

Iga kahe aasta tagant avaldab komisjon ajakohastatud koondnimekirja Euroopa Liidu Teatajas.

Selgitus

Vt artikli 3 lõike 2 muudatusettepanekute selgitust.

Muudatusettepanek 4
Artikli 5 lõike 1 sissejuhatav osa

1. Sisejulgeoleku eest vastutavatele ametiasutustele viisainfosüsteemi kasutamiseks juurdepääsu võimaldamine toimub nende volituste ulatuses, kui on täidetud järgmised tingimused:

1. Sisejulgeoleku eest vastutavatele ametiasutustele viisainfosüsteemi kasutamiseks juurdepääsu võimaldamine toimub nende volituste ulatuses, kui on täidetud **kõik** järgmised tingimused:

Selgitus

Et vältida mis tahes väärarvamusi, on väga oluline selgelt kinnitada, et sisejulgeoleku eest vastutavatele ametiasutustele ja Europolile võimaldatakse juurdepääs vaid siis, kui kõik neli tingimust on täidetud, st need tingimused on pigem kumulatiivsed kui alternatiivsed.

Muudatusettepanek 5
Artikli 5 lõike 1 punkt d

d) kui on olemas tõsiasjadel tuginevad mõistlikud põhjendused arvata, et viisainfosüsteemi andmete kasutamine aitab kaasa mõne kõnealuse kuriteo vältimisele, avastamisele või uurimisele;

d) kui on olemas tõsiasjadel tuginevad mõistlikud põhjendused arvata, et viisainfosüsteemi andmete kasutamine aitab **oluliselt** kaasa mõne kõnealuse kuriteo vältimisele, avastamisele või uurimisele;

Selgitus

Raportöör nõustub Euroopa andmekaitseinspektoriga, et juurdepääs viisainfosüsteemi andmetele erandina otstarbe piiramise põhimõttest on põhjendatud vaid siis, kui andmete

kasutamine aitab oluliselt kaasa mõne kõnealuse kuriteo vältimisele, avastamisele või uurimisele (lk 4, Euroopa andmekaitseinspektori arvamus VIS-i kolmanda samba ettepaneku kohta, 20. jaanuar 2006).

Muudatusettepanek 6
Artikli 5 lõige 2 a (uus)

2a. Lõikes 2 osutatud otsing peab põhinema vähemalt kahe andmevälja kombinatsioonil, kui ei ole ülekaalukat põhjust ainult ühe andmevälja kasutamiseks.

Selgitus

Arvestades sisejulgeoleku eest vastutavate ametiasutuste eriülesandeid, on põhjendatud suurem paindlikkus otsinguvõtmete valimisel süsteemist päringu tegemiseks, kui seda on piirivalve või muude ametiasutuste juurdepääsul vastavalt viisainfosüsteemi määruale. Siiski, nn profiili koostamise ohtusid, mis tekivad näiteks reisi eesmärgiga seotud andmete kasutamisel või vigadest nagu fotode vale kokkulangevus (vt ka Euroopa andmekaitseinspektori arvamus, lk 4), on võimalik vähendada sihipärase otsingu abil, mis põhineb vähemalt kahe andmevälja kombinatsioonil.

Muudatusettepanek 7
Artikli 5 lõige 2 b (uus)

2b. Arvesse tuleb võtta otsinguandmete kvaliteeti ja usaldusvärsust.

Selgitus

Et teha süsteemist tõhusaid päringuid ning et vältida asjaomaste isikute tõsiste tagajärgedega valetuvastusi, tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta otsinguandmete kvaliteeti ja usaldusvärsust. See võimaldab samuti tehnoloogiauuendusi, nt näo tuvastamise tehnoloogia valdkonnas.

Muudatusettepanek 8
Artikli 6 lõike 1 sissejuhatav osa

1. Sisejulgeoleku eest vastutavatele ametiasutustele viisainfosüsteemi kasutamiseks juurdepääsu võimaldamine nendes liikmesriikides, kelle suhtes viisainfosüsteemi määrust ei kohaldata, toimub nende volituste ulatuses ja

1. Sisejulgeoleku eest vastutavatele ametiasutustele viisainfosüsteemi kasutamiseks juurdepääsu võimaldamine nendes liikmesriikides, kelle suhtes viisainfosüsteemi määrust ei kohaldata, toimub nende volituste ulatuses, ***austades***

täiel määral käesoleva otsuse sätteid ja

Selgitus

Tuleb selgesõnaliselt väljendada, et liikmesriikide sisejulgeoleku eest vastutavate ametiasutuste juurdepääs, kellele viisainfosüsteemi määrus ei kohaldu, peab täiel määral austama käesoleva otsuse sätteid.

Muudatusettepanek 9

Artikli 8 lõige 1

1. Käesoleva otsuse alusel töödeldavate isikuandmete kaitse suhtes kohaldatakse nõukogu raamotsust kriminaalasjadega seotud politsei- ja õigusalase koostöö raames töödeldavate isikuandmete kaitse kohta (2005/XX/JSK). **Isikuandmete töötlemist kontrollib/kontrollivad sõltumatu(d) riiklik(ud) andmekaitsega tegelev(ad) järelevalveasutus(ed), nagu on ette nähtud** nõukogu raamotsuse artiklis 30.

1. Käesoleva otsuse alusel töödeldavate isikuandmete kaitse suhtes kohaldatakse nõukogu raamotsust kriminaalasjadega seotud politsei- ja õigusalase koostöö raames töödeldavate isikuandmete kaitse kohta (2005/XX/JSK). **Iga liikmesriigi poolt määratud ja** nõukogu raamotsuse artikli 30 alusel volitatud asutus või asutused peavad iseseisvalt jälgima VIS-is sisalduvate isikuandmete töötlemise seaduslikkust vastavalt käesolevale otsusele.

Selgitus

Artikli 8 muudatusettepanekud on kooskõlas hr Coelho muudatusettepanekutega, mida raportöör tunnustab VIS-i esimese samba raportis. Muudatusettepanekud on siinkohal sisse toodud tagamaks, et kolmanda samba meetmete järelevalve kord ühildub esimese samba süsteemi korruga. See on oluline, kuna on seotud sama süsteemiga, vaid juurdepääsuõigust omavad ametiasutused erinevad.

Kõnealune artikli 8 lõike 1 muudatusettepanek on Coelho muudatusettepaneku 285 kohandamine VIS-i esimese samba raporti projektiga.

Muudatusettepanek 10

Artikli 8 lõige 1 a (uus)

1a. Lõikes 1 osutatud asutus või asutused peavad tagama, et vähemalt iga nelja aasta tagant viiakse läbi andmete töötlemise audit VIS-i riiklikus osas vastavalt rahvusvahelistele auditeerimisstandarditele.

Selgitus

Vt artikli 8 lõike 1 muudatusettepaneku selgitust. Kõnealune muudatusettepanek vastab Coelho muudatusettepanekule 286 VIS-i esimese samba raporti projektis.

Muudatusettepanek 11
Artikli 8 lõige 1 b (uus)

1b. Liikmesriigid peavad tagama, et lõikes 1 osutatud asutusel või asutustel on piisavalt vahendeid, et täita neile käesolevas otsuses usaldatud ülesandeid.

Selgitus

Vt artikli 8 lõike 1 muudatusettepaneku selgitust. Kõnealune muudatusettepanek vastab Coelho muudatusettepanekule 287 VIS-i esimese samba raporti projektis.

Muudatusettepanek 12
Artikli 8 lõige 3

3. Käesoleva otsuse kohast isikuandmete töötlemist teostab Euroopa Komisjon vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrusele (EÜ) nr 45/2001 (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta) **ja seda kontrollib Euroopa andmekaitseinspektor, nagu on ette nähtud kõnealuse määruse artiklis 41.**

3. Käesoleva otsuse kohast isikuandmete töötlemist teostab Euroopa Komisjon vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrusele (EÜ) nr 45/2001 (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta).

Euroopa andmekaitseinspektor jälgib, kas komisjoni poolne isikuandmete töötlemine on vastavuses käesoleva otsusega. Määruse (EÜ) nr 45/2001 artiklites 46 ja 47 osutatud tööülesanded ja pädevused kohaldatakse vastavalt.

Selgitus

Vt artikli 8 lõike 1 muudatusettepaneku selgitust. Kõnealune muudatusettepanek on VIS-i esimese samba raporti projekti Coelho muudatusettepaneku 290 kohandamine.

Muudatusettepanek 13
Artikli 8 lõige 3 a (uus)

3a. Euroopa andmekaitseinspektor peab tagama, et vähemalt iga nelja aasta tagant viiakse läbi komisjoni andmetöötlustoimingute auditeerimine vastavalt rahvusvahelistele auditeerimisstandarditele. Auditi aruanne tuleb edastada Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja lõikes 1 osutatud riiklikele järelevalveasutustele. Komisjonile tuleb anda võimalus kommentaaride tegemiseks enne aruande vastu võtmist.

Selgitus

Vt artikli 8 lõike 1 muudatusettepaneku selgitust. Kõnealune muudatusettepanek on VIS-i esimese samba raporti projekti Coelho muudatusettepaneku 291 kohandamine.

Muudatusettepanek 14
Artikli 8 lõige 3 b (uus)

3b. Lõikes 1 osutatud riiklikud järelevalveasutused, lõikes 2 osutatud Europoli sõltumatu ühine järelevalveasutus ja Euroopa andmekaitseinspektor peavad tegema aktiivset koostööd ning kandma ühist vastutust VIS-i järelevalve eest.

a) Nad peavad vahetama asjaomast teavet, viima läbi ühiseid uurimisi, sealhulgas ühiseid auditeid ja kontrollid, uurima käesoleva otsuse tõlgendamise või rakendamise seotud raskusi, uurima probleeme iseseisva järelevalve teostamisel või andmesubjektide õiguste rakendamisel, koostama ühtlustatud ettepanekuid ühiste lahenduste jaoks mis tahes probleemidele ning edendama vajadusel teadlikkust andmekaitseõiguste kohta.

b) Euroopa andmekaitseinspektor, riiklikud järelevalveasutused ja Europoli ühine järelevalveasutus peavad sel eesmärgil kohtuma vähemalt kaks korda aastas. Kõnealuste kohtumiste kulud katab Euroopa andmekaitseinspektor.

Töökord võetakse vastu esimesel kohtumisel. Täiendavad töömeetodid töötatakse välja ühiselt vastavalt vajadusele. Ühine aruanne tegevuste kohta saadetakse Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile iga kahe aasta tagant.

Selgitus

Vt artikli 8 lõike 1 muudatusettepaneku selgitust. Kõnealune muudatusettepanek on VIS-i esimese samba raporti projekti Coelho muudatusettepaneku 294 kohandamine.

Muudatusettepanek 15
Artikli 10 lõige 1

1. Kõik liikmesriigid, Europol ja komisjon keskse viisainfosüsteemi loomise ja haldamise eest vastutava organina dokumenteerivad kõik viisainfosüsteemi kasutamise tulemusena tehtud andmetöötlustoimingud vastavalt käesolevale otsusele. Need kirjed näitavad kasutamise täpset eesmärki, kasutamise kuupäeva ja kellaaega, otsingu tegemisel kasutatud andmeid ja kasutatud andmeliike, samuti andmeid kasutava ametiasutuse nime. Lisaks registreerivad liikmesriigid ja Europol andmete **kasutamise eest vastutavad** isikud.

1. Kõik liikmesriigid, Europol ja komisjon keskse viisainfosüsteemi loomise ja haldamise eest vastutava organina dokumenteerivad kõik viisainfosüsteemi kasutamise tulemusena tehtud andmetöötlustoimingud vastavalt käesolevale otsusele. Need kirjed näitavad kasutamise täpset eesmärki **vastavalt artikli 5 lõike 1 punktidele b, c ja d**, kasutamise kuupäeva ja kellaaega, otsingu tegemisel kasutatud andmeid ja kasutatud andmeliike, samuti andmeid kasutava ametiasutuse nime. Lisaks registreerivad liikmesriigid ja Europol andmete **kasutamiseks nõuetekohaselt volitatud** isikud.

Selgitus

Et tagada, et vajadus tehakse kindlaks kõikide VIS-i kasutamiste puhul ning vähendatakse rutiinse juurdepääsu ohtu, on oluline selgelt kinnitada, et täpne eesmärk peab viitama VIS-i kasutamise vajaduse teguritele, st artikli 5 punktidele b, c ja d (vt ka Euroopa andmekaitseinspektori arvamust, lk 4).

Väljendi „nõuetekohaselt volitatud isikud” kasutamine sarnaselt otsuse teistele kohtadele väldib segadust. Huvipakkuv on tegelikult andmeid kasutavate isikute register, arvestades et „eest vastutav isik” võib viidata kõrgemale ametnikule.

Muudatusettepanek 16
Artikli 10 lõige 2

2. Selliseid **isikuandmeid sisaldavaid** kirjeid võib kasutada ainult andmekaitsega seotud andmetöötluse seaduslikkuse järelevalve eesmärgil ja andmekaitse tagamiseks. **Ainult neid kirjeid, mis ei sisalda isikuandmeid, võib kasutada** artiklis 12 osutatud järelevalveks ja hindamiseks.

2. Selliseid kirjeid võib kasutada ainult andmekaitsega seotud andmetöötluse seaduslikkuse järelevalve eesmärgil ja andmekaitse tagamiseks, **et teostada sisekontrolli vastavalt artiklile 10a ning** artiklis 12 osutatud järelevalveks ja hindamiseks.

Selgitus

Nagu VIS-i esimese samba puhul, tuleb nimetatud kirjeid kasutada mitte üksnes andmekaitse jälgimiseks ning andmeturbe tagamiseks, vaid ka VIS-i juurdepääsu tõhusa ja korrapärase sisekontrolli eesmärgil. Ei ole mitte mingit põhjust vahe tegemiseks isikuandmeid sisaldavate kirjete ja isiklike andmeid mittesisaldavate kirjete vahel. Kõnealust eristamist ei ole esimese samba ettepanekus, ning jälgimise teostamiseks vajab komisjon kõiki kirjeid.

Muudatusettepanek 17
Artikkel 10 a (uus)

Artikkel 10a

Sisekontroll

Artikli 4 lõikes 1 osutatud igal riiklikul ametiasutusel ja viisainfosüsteemi kasutamise keskseks juurdepääsupunktiks määratud artikli 7 lõikes 3 osutatud Europoli eriüksusel peab olema sisekontrolli teenistus, kes vastutab käesolevale otsusele vastamise eest ning allub otseselt selle nõukogule. Nad peavad saatma korrapärase aruande nende vastavale järelevalveasutusele ning tegema temaga koostööd.

Selgitus

Nagu VIS-i esimese samba puhul, on sisekontroll (finantskontrolliga sarnane põhimõte) väga oluline, kuna see aitab kaasa järelevalveasutuste ülesannete tõhusale täitmisele. Nad on võimelised tuvastama probleeme ning keskenduma nendele enda kontrollimenetluse raames.

Muudatusettepanek 18
Artikkel 11

Artikkel 11

välja jäetud

Nõuandekomitee

- 1. Käesoleva artikli alusel abistab komisjoni nõuandekomitee, kuhu kuuluvad liikmesriikide esindajad ja mida juhatab komisjoni esindaja.**
- 2. Komitee võtab eesistuja ettepanekul vastu töökorra, mille aluseks on töökorra standardeeskirjad, mis on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas. Iga liikmesriik määrab ühe esindaja.**
- 3. Võetavate meetmete eelnõu esitab komiteele komisjoni esindaja. Komitee esitab eelnõu kohta oma arvamuse tähtaja jooksul, mille eesistuja määrab lähtuvalt küsimuse kiireloomulisusest, vajaduse korral hääletades. Eesistuja ei hääleta.**
- 4. Arvamus protokollitakse. Igal liikmesriigil on õigus taotleda oma arvamuse protokollimist.**
- 5. Komisjon arvestab võimalikult suurel määral komitee arvamust. Ta teatab komiteele, millisel viisil arvamust on arvesse võetud.**

Selgitus

Rakendusvolituste edasivolitamise seaduslikkus nõukogult komisjonile kolmanda samba meetmete puhul on küsitav:

a) erinevalt EÜ asutamislepingust, milles on õiguslik alus komiteemenetluse jaoks (artikli 202 lõige 3), ei sisalda EÜ asutamisleping ühtki õigusnormi, mis lubab nõukogul volitusi edasi anda komisjonile. Tõepoolest väidab artikli 34 lõike 2 punkt c, et „nõukogu võtab kvalifitseeritud hääleteenamusega meetmeid, mis on vajalikud nende otsuste rakendamiseks liidu tasandil”.

b) komiteemenetluse kasutamine jätkaks Euroopa Parlamendi ilma temaga konsulteerimise õigusest vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 30 lõikele 1: „Nõukogu peab konsulteerima Euroopa Parlamendiga enne artikli 34 lõike 2 punktis b, c ja d meetmete võtmist”.

2. veebruari 2006. aasta kirjas palus kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon Euroopa Parlamendi õigustalituste arvamust kõnealuste küsimuste kohta ning ootab praegu vastust.

Muudatusettepanek 19

Artikli 12 lõige 1

1. Komisjon kannab hoolt, et oleks olemas süsteemid, mille abil jälgida viisainfosüsteemi toimimist vastavalt käesolevale otsusele, võrreldes selleks tulemusi, kulutasuvust ja teenuste kvaliteeti seatud eesmärkidega.

1. Komisjon kannab hoolt, et oleks olemas süsteemid, mille abil **jälgida töötlemise seaduslikkust ning** viisainfosüsteemi toimimist vastavalt käesolevale otsusele, võrreldes selleks tulemusi, kulutasuvust ja teenuste kvaliteeti seatud eesmärkidega.

Selgitus

Nagu Euroopa andmekaitseinspektor on viidanud (tema arvamuse lk 6), et jälgimine ei peaks hõlmama mitte ainult väljundi, majandusliku tasuvuse ja teenuste kvaliteedi aspekte, vaid ka vastavust juriidilistele nõuetele, eelkõige andmekaitse valdkonnas. Seetõttu on laiendatud artikli 12 reguleerimisala, et hõlmata nimetatud aspekti.

Muudatusettepanek 20

Artikli 12 lõige 2

2. Kaks aastat pärast viisainfosüsteemi käivitamist ning seejärel iga kahe aasta möödudes esitab komisjon vastavalt käesolevale otsusele Euroopa Parlamendile ja nõukogule viisainfosüsteemi tehnilise toimimise kohta aruande. Aruanne sisaldab teavet viisainfosüsteemi toimimise kohta eelnevalt komisjoni määratletud kvantitatiivsete näitajate suhtes.

2. Kaks aastat pärast viisainfosüsteemi käivitamist ning seejärel iga kahe aasta möödudes esitab komisjon vastavalt käesolevale otsusele Euroopa Parlamendile ja nõukogule **töötlemise seaduslikkuse ja** viisainfosüsteemi tehnilise toimimise kohta aruande. Aruanne sisaldab **artiklis 10 osutatud kirjete hindamist ning** teavet viisainfosüsteemi toimimise kohta eelnevalt komisjoni määratletud kvantitatiivsete näitajate suhtes. **Aruande vaatavad läbi Euroopa Parlament ja nõukogu. Liikmesriigid vastavad sellega seoses institutsioonide püstitatud küsimustele.**

Selgitus

Vt artikli 12 lõike 1 muudatusettepaneku selgitust.

Muudatusettepanek 21

Artikli 12 lõige 3

3. Neli aastat pärast viisainfosüsteemi käivitamist ning seejärel iga nelja aasta möödudes koostab komisjon vastavalt käesolevale otsusele viisainfosüsteemi

3. Neli aastat pärast viisainfosüsteemi käivitamist ning seejärel iga nelja aasta möödudes koostab komisjon vastavalt käesolevale otsusele viisainfosüsteemi

üldhinnangu. Hinnangus vaadeldakse saavutatud tulemusi seatud eesmärkide suhtes ning hinnatakse käesoleva otsuse aluspõhimõtete kehtivust ja mõju tulevastele toimingutele. Komisjon esitab hindamisaruanded Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

üldhinnangu. Hinnangus vaadeldakse saavutatud tulemusi seatud eesmärkide suhtes, **töölemise seaduslikkust** ning hinnatakse käesoleva otsuse aluspõhimõtete kehtivust ja mõju tulevastele toimingutele. Komisjon esitab hindamisaruanded Euroopa Parlamendile ja nõukogule. ***Aruanded vaatavad läbi Euroopa Parlament ja nõukogu. Liikmesriigid ja Europol vastavad sellega seoses institutsioonide püstitatud küsimustele.***

Selgitus

Vt artikli 12 lõike 1 muudatusettepaneku selgitust.

SELETUSKIRI

I Sissejuhatus

Eesmärgiga saavutada ELi sisejulgeoleku suurem turvalisuse tase võttis komisjon nõukogu palvel¹ vastu 24. novembril 2005. aastal käesoleva kolmanda samba ettepaneku, mis võimaldab sisejulgeoleku eest vastutavatele ametiasutuste ja Europoli juurdepääsu viisainfosüsteemi andmebaasile.

Nimetatud asutused on määratletud kui ametiasutused, kes on vastutavad terroriaktide ja teiste raskete kuritegude vältimise, avastamise ja uurimise eest, mis hõlmavad nii luureteenistusi kui ka politseid.

VIS on ühenduse (esimene samm) infosüsteem, mis on välja töötatud esmase eesmärgiga tõhustada ühise viisapoliitika haldamist, tagades tõhusa viisaandmete vahetuse liikmesriikide vahel. Suunised VIS-i põhistruktuuri ja -sisu kohta esitati nõukogu 19. veebruari 2004. aasta järeldustes², millele järgnes nõukogu 2004. aasta juuni otsus³, mis asutas ELi eelarvest rahastatava VIS-i seaduslikult, määratles selle ülesehituse ja andis komisjonile volituse arendada süsteemi tehnilisel tasandil. Euroopa Parlament kontrollib praegu komisjoni määruse ettepanekut, millega määratletakse VIS-i peamised eeskirjad kaasotsustamise menetluse raames⁴. Raportöör viitab siinkohal raportile, mille ta esitas kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonis 24. novembril 2005. aastal.

II. Sisejulgeoleku eest vastutavate ametiasutuste juurdepääs paljudele ühenduse andmebaasidele

Käesolevat ettepanekut tuleb vaadelda laiemas kontekstis. Esiteks on kavas anda sisejulgeoleku eest vastutavatele ametiasutustele juurdepääs mitte üksnes VIS-ile vaid ka teistele andmebaasidele, nagu nt Eurodacile. Nimetatud juurdepääsu vajadust on rõhutanud nõukogu juba 2002. aastal⁵ ning rõhutati hiljuti ka komisjoni teatises koostalitlusvõime kohta⁶. Teatises avaldati, et juurdepääs nimetatud süsteemidele aitab olulisel määral kaasa terrorismi ja raskete kuritegude vastasele võitlusele, korvates „tõsise puudujäägi rasketes kuritegudes kahtlustatavate tuvastamisel”.

Teiseks, nimetatud andmebaaside vahel on ette nähtud tugevdatud koostalitlusvõime ja koostoime; komisjoni hiljutine teatis koostalitlusvõime kohta pakub tõepoolest palju lahendusi tulevaste JSK andmebaaside jaoks. Euroopa Parlamendil on nüüd võimalus osaleda Euroopa JSK IT-alase ülesehituse küsimustes ning peab seda võimalust kasutama, uurides põhjalikult komisjoni teatises esitatud erinevaid lahendusi⁷.

¹ Vt nõukogu järeldusi, 7.3.2005 (6811/05).

² Vt nõukogu dokumenti 5381/04.

³ Nõukogu otsus 2004/512/EÜ.

⁴ KOM(2004)0835.

⁵ Vt nõukogu dokumenti 5968/02, lk 2 ja 8784/02, lk 5(e).

⁶ KOM(2005)597, eelkõige 4.6 ja 5.2.3.

⁷ Peter Hobbingu infotunni dokument (IP/C/LIBE/FWC/2005-8).

Kolmandaks tuleb arvestada, et sisejulgeoleku eest vastutavad ametiasutused pääsevad juurde nn mittekriminaalsetele (ühenduse) andmebaasidele, mis on loodud konkreetsel eesmärgil, ning seetõttu tuleb erilist tähelepanu pöörata inimõigustega seotud ohtudele ja eelkõige kodanike eraelu puutumatusse õigusele.

Arvestades teema tundlikku iseloomu ning et VIS-i struktuuri korratakse kindlasti SIS II-s ning Eurodacis, on oluline, et käesolev ettepanek näeb ette selged põhimõtted ning kohased andmekaitsemeetmed. Eelkõige tuleb selgelt kinnitada algusest peale, et sisejulgeoleku eest vastutavate ametiasutuste juurdepääs ühenduse andmebaasidele peab austama otstarbe piiramise põhimõtet ning seega tohib juurdepääsu võimaldada ainult erandolukorras ning sellega peavad kaasnema erimeetmed¹.

III. Komisjoni ettepaneku väärtused

Raportöör on seisukohal, et komisjoni ettepanek vastab üldiselt rahuldaval viisil nimetatud olulistele nõuetele. Eelkõige tervitab ta järgmisi positiivseid elemente:

- otstarbe piiramise põhimõtte austamine keelu abil, millega selgelt keelustatakse sisejulgeoleku eest vastutavate ametiasutuste pidev juurdepääs VIS-ile, arvestades, et VIS-i peamine eesmärk on viisapoliitika hõlbustamine; ettepaneku artikkel 5, põhjendus 5 ning seletuskiri kinnitavad selgelt, et juurdepääsu võimaldatakse vaid iga üksikjuhtumi puhul eraldi;
- proportsionaalsuse põhimõtte austamine, mille järgi võib juurdepääsu nõuda üksnes terrorismi vältimise, avastamise ja uurimise eesmärkidel, nagu on osutatud nõukogu raamotsuses 2002/475 terrorismivastase võitluse ja teiste raskete kuritegude vastase võitluse kohta Europoli konventsiooni alusel;
- süsteemi tõhus kontroll, kusjuures sisejulgeoleku eest vastutavatel ametiasutustel ei ole otsest juurdepääsu VIS-ile, vaid üksnes riiklikele juurdepääsupunktidele, ning seda Europoli eriüksuse kaudu, ning et on olemas nimetatud kesksete juurdepääsupunktide ning juurdepääsuõigust omavate sisejulgeoleku eest vastutavate ametiasutuste nimekirja avaldamise nõue;
- kõrge andmekaitse tase, kuna käesoleva otsuse kohaldamine on tehtud tingimuseks andmekaitse raamotsuse jõustumisele kolmanda samba meetmete puhul. Lisaks on keelatud andmete edasi andmine. Isegi kui raamotsust ei ole ilmselt võimalik üldiselt kohaldada luureteenistustele (teema, mis võetakse kahtlemata arutlusele ettepaneku kontrollimisel), on komisjon käesoleva ettepaneku artikli 8 lõikes 1 teinud ettepaneku, et otsust peab kohaldama sisejulgeoleku eest vastutavate ametiasutuste poolsele VIS-i andmete töötlemisele. Raportöör on sellega väga rahul.

Raportöör hindab, et kõik need on olulised tingimused, mis peavad olema olemas nõukogu lõplikus otsuses ning seetõttu on tehtud ettepanek nende hõlmamise kohta sillaklauslisse, mis seostab esimese samba ettepaneku käesoleva ettepanekuga. Vaid siis, kui eespool nimetatud tingimused on täidetud, on kolmanda samba ametiasutuste juurdepääs VIS-ile õigustatud ja

¹ Vt Euroopa andmekaitseinspektori arvamust ettepaneku kohta, 20.1.2006, lk 2-3.

proportsionaalne.

IV. Võimalikud parandused

Mitmed muudatusettepanekud on esitatud valdkondades, mille puhul raportöör usub, et on vaja täiendavaid selgitusi või parandusi:

kuna VIS on ühtne süsteem ning vaid juurdepääsuõigust omavad asutused on erinevad, peavad kolmanda samba sätete valdkonnad olema vastavuses esimese samba sätetega. Eelkõige on siinkohal tegu sätetega, mis käsitlevad järelevalvet ja kontrolli, ning on esitatud mitmed muudatusettepanekud (eelkõige artikli 8, 10 ja 12 kohta), et kajastada nimetatud olukorda.

Selge koostamine on väga oluline, et vältida väärarvamusi ja tagada sätete austamine. See on eriti tähtis juurdepääsu eesmärgil. Tuleb selgelt kinnitada, et VIS-ile juurdepääsu kohta sätestatud tingimused artikli 5 lõikes 1 on kumulatiivsed (mitte alternatiivsed) ning et artikli 10 kirjed peavad esitama täpset eesmärki, mistõttu on vajalik VIS-i kasutamine vastavalt nimetatud tingimustele. Lisaks on muudetud artiklit 5 nõudmaks, et viisainfosüsteemi andmete kasutamine peab **oluliselt** kaasa aitama raske kuriteo vältimisele, avastamisele või uurimisele, et vältida pidevat juurdepääsu¹.

Seoses otsinguvõtmetega tunnistab raportöör, et võttes arvesse sisejulgeoleku eest vastutavate ametiasutuste eriülesandeid, vajavad nad suuremat paindlikkust õige otsinguvõtme valimisel, et teha süsteemist päringut. Seetõttu ei ole raportööri rangem lähenemisviis – piirata otsinguvõtmed esimese samba ametiasutuste jaoks – kohane. Võib ette tulla olukordi, kus on lubatud otsingus kasutada ainult fotot, vaatamata selle ebausaldusväärsele tuvastamisele suures andmebaasis. Raportöör arvestab, et täiesti süütu Jean-Charles de Menezesi tulistasid Londoni politseiametnikud 22. juulil 2005. aastal kahtluse tõttu, et ta on enesetaputerrorist. Võibolla oleks saanud ekslikku tuvastamist vältida, kui oleks andmebaasist tehtud otsing tema foto alusel.

Siiski teeb raportöör ettepaneku, et otsing peab põhinema vähemalt kahe andmevälja kombinatsioonil, kui ei ole ülekaalukat põhjust ainult ühe andmevälja kasutamiseks. See tagab sihipärase ja tõhusa otsingu ning kahandab nn profiili koostamise või nn sõjaretke ohtusid. Samas, vältimaks asjaomaste isikute tõsiste tagajärgedega valetuvastusi, tuleb otsingumetade kasutamisel nõuetekohaselt arvesse võtta nende kvaliteeti ja usaldusväärsust.

Lõpuks tõstatab raportöör komiteemenetluse küsimuse. Nõukogult komisjonile rakendusvolituste edasivolitamise seaduslikkus kolmanda samba meetmete puhul on küsitav: Seetõttu teeb raportöör ettepaneku jätta välja komiteemenetluse sätted ning ajakohastada lisa teatamise korra meetmete abil (vt artikli 11 muudatusettepanekut täpsemate selgituste saamiseks).

V. Järeldus

¹ Vt ka Euroopa andmekaitseinspektori arvamust ettepaneku kohta, 20.1.2006, lk 4.
PR\604717ET.doc 19/20
Freelance-tõlge

Sisejulgeoleku eest vastutavate ametiasutuste juurdepääs võib olla vajalik ning raportöör on seisukohal, et on eelistatavam reguleerida nende juurdepääsu ELi õigusaktis, selle asemel et jätta see täiesti avatuks siseriikliku õiguse ja tava jaoks.

Raportöör kordab siiski, et VIS on infosüsteem, mis on välja töötatud Euroopa viisapoliitika kohaldamiseks ning mitte kui õiguskaitsevahend. Seetõttu peab sisejulgeoleku eest vastutavate ametiasutuste juurdepääs VIS-ile jääma erandiks ning sellega peavad kaasnema ranged meetmed. See on lähenemisviis, mida komisjon järgis kõnealuses ettepanekus ning mida raportöör tervitab.

Nõukogu ei tohi vähendada meetmete rangust, mille komisjon on loonud käesolevas ettepanekus, ning peab võtma arvesse Euroopa Parlamendi soovitusi. Samas on oluline, et nõukogu käsitleb esimese ja kolmanda samba ettepanekuid tihedalt seostatuna, kuna need puudutavad sama süsteemi.

Samuti ei tohi eirata Euroopa Parlamendi vajadust ühtse lähenemisviisi kohta kõikide ettepanekute jaoks, mis käsitlevad JSK andmebaase, nagu nt SIS II. Euroopa Parlament peab hoolikalt analüüsima komisjoni teatist koostalitlusvõime kohta ning määratlema selle eelistused koostoime jaoks praeguste ja tulevaste JSK andmebaaside vahel.

Lõpuks soovib raportöör rõhutada taas kord, et kuna põhiseaduse leping ei ole vastu võetud, tuleb kolmanda samba demokraatia puudust kõrvaldada kvalifitseeritud häälteenamuse menetluse abil, mis on ette nähtud EÜ asutamislepingu artiklis 42, võimaldades nimetatud küsimusi muuta ühenduse õigusega kooskõlas olevaks, kandes need üle esimesse sambasse.

Raportöör toetab käesolevat ettepanekut nimetatud kommentaaride alusel ja koos esitatud muudatusettepanekutega.